

Umetna smola - snov za vse

Nekaterim narodom je bila narava bolj skopna pri odmerjanju naravnih zakladov, zato so morali s svojo bistroumnostjo najti nadomestkov za snovi, katerih so bili od narave deležni v premajhni meri. In česlo je človeški um v proizvodnji takih snovi prekosil naravo samo. Ena takih snovi, ki služi današnji industriji za najrazličnejše izdelke, je umetna smola.

Naravno smolo pridobivajo iz tropskih rastlin, v naših krajih pa iz iglavcev; največ smole vsebuje lubje. Takša smola se da topiti v alkoholu, etru in sličnih kemikalijah; iz nje izdelujejo terpentini, kolofonijo, lake, firneže itd. Če pride v zemljo, postane smola po nekem kemičnem procesu, imenovanem polimeriziranje, znatno bolj trda, vrelišče se ji zviša in tudi topiljiva ni več. Na ta način je nastal jantar, ki je okamenela, takozvana fosilna smola.

Umetno smolo, ki jo kemija naziva fenolova smola, pa pridobivajo iz lesa in premoga, slično naravni smoli tudi v več trdnostnih stopnjah. V promet prihaja ta smola pod različnimi imeni kakor neoresit, trolihan, albertol, resinol, bakelit itd. Je zelo uporabna, tako zlasti za elektrotehnične izdelke, ker dobro izolira, ne vpija vlage, ima veliko mehanično trdnost in odpornost proti vročini. Zato je iz elektrotehnike zelo izpodrinila porcelan, posebno ker se da dobro oblikovati.

Umetna smola prihaja na trg v treh oblikah. Bakelit A je topljiv v špirtu, acetonu, natrijevi luži, da se tudi taliti kakor naravna smola. Uporablja se za pritrdjevanje ščetin pri krtakah in čopičih, za pritrdjevanje žarnic v okrove itd. Druga oblika, bakelit B, je že trša, v špirtu je netopljiv, utekočini se še da, taliti pa ne, da se pa variti; iz njega izdelujejo lake in firneže, ki se odlikujejo po tem, da prevlečene predmete zelo dobro varujejo razjedanja kislin, pred vročino in rjo. Tretja vrsta, bakelit C, pa je jantaru slična, rumenorjava, prozorna ali pa tudi neprozorna snov, ki v različnih barvah prihaja na trg, kakor pač to zahteva okus kupcev in svrha uporabe. Je netopljiv, netaljav in proti vsem zunanjim vplivom, tudi proti pritisku in udarcem zelo odporen. Prenese do 300° C, ne da bi pričel ogledneti, da se vrtati, žagati, rezljati, obdelovati na stružnici itd.

Vse mogoče industrije so se okoristile z bakelitom. Avtomobilska zobata kolesa se izdelujejo iz njega, ker tišje teko kakor kovinska, za zavorne trakove ga uporabljajo, ker bakelit dobro zavira, za krmilna kolesa, gume stikalnih vzvodov, za okrove žarometov, signalne trobke itd. Stavbena in pohištvena industrija izdelujeta iz bakelita stenske obloge, obešalne kljuke, okrove za vrata, imitacije lesa in marmorja, mizne plošče, okrove za ure, vaze, pisalne garniture, umetne plastike in drugo. Kemičnim tovarnam in barvarnam izvrstno služijo bakelitne kadi, ker so odporne proti kislinam pa tudi neprodušne, saj so napravljene iz enega samega kosa. Največjo korist pa ima od bakelita brez dvoma elektrotehnična industrija. Prav v vseh njenih področjih je bakelit zavzel odlično mesto, v žični in brezžični telefoniji in telefoniji, v elektromotorski industriji, zlasti pa v instalacijski stroki.

Moderni Egipt

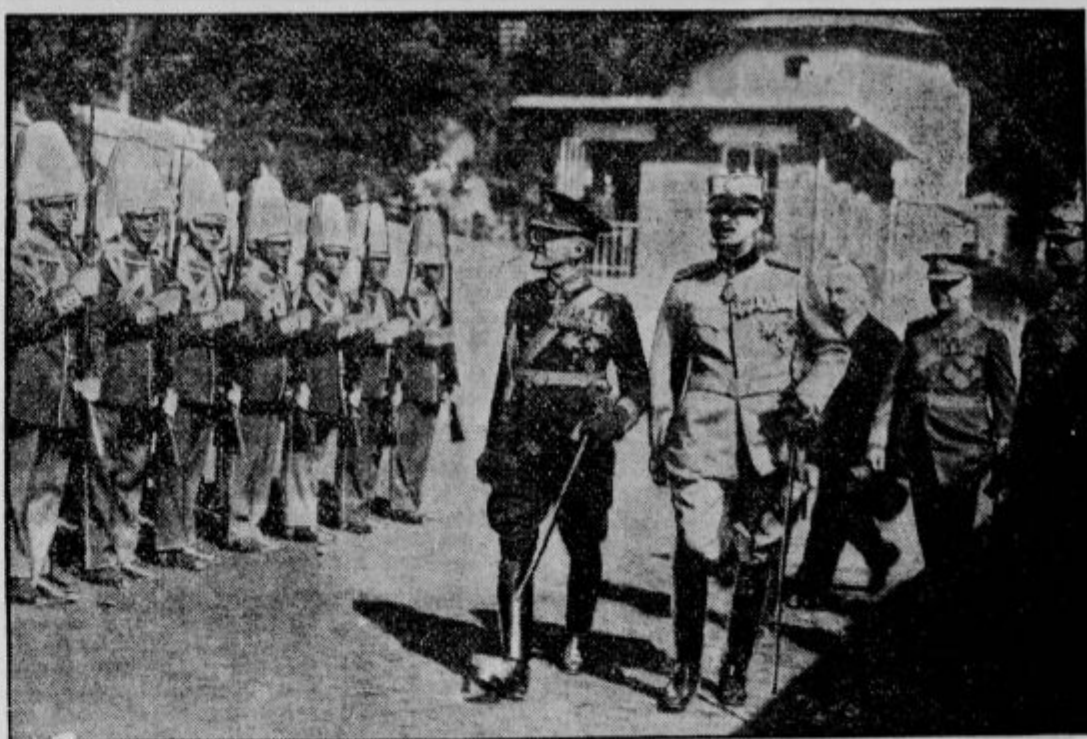
Dr. Rasid Abdalla, poslanec egiptskega parlamenta v mestu Fajum, slaven zdravnik, je stavil v parlamentu predlog, naj se esperanto začne poučevati letos decembra meseca v šolah in na univerzah. Za esperanto se posebno zavzema znani očesni zdravnik dr. Mohamed Sobhi-bej, ki poudarja, kako velike važnosti je mednarodni jezik zlasti za znanost. Pravi, da mora vsak učenjak čitati znanstvena dela v mnogih jezikih, če pa bi bila ta izdana v esperantu, bi odpadel nepotreben študij mnogih tujih jezikov. V Fajumu imajo tudi živahen in močan esperantski klub, katerega člani so pretežno Arabci in Turki. Med njimi deluje več angleških esperantistov.

Zveza narodov zopet zbrana: v prvi vrsti nemška delegacija, in sicer (od desne na levo): zunanji minister v. Neurath, državni propagandni minister dr. Goebbels in poslanik Keller; v drugi vrsti belgijska delegacija z zunanjim ministrom Hymansom (drugi od desne) in v tretji vrsti angleška delegacija s Simonom (prvi od desne) in državnim podtajnikom Edenom (tretji od desne).

Da ostane Avstralija „bela“

Poročali smo že o razburjenju, ki so ga izvale v angleških vladnih krogih japonske zahteve glede Avstralije. Zadnje newyorške brzjavke naznanjajo, da je prišel britski imperij s sistematičnim delom zoper »rumeno nevarnost«. Londonški dopisnik »New-York Timesa« je zvedel, da baje ponuja skupina angleških bank avstralski vladi svojo pomoč pri kolonizaciji neobljubljenih razsežnih predelov Severne Avstralije. Pogajanja se bližajo zaključku. Angleži hočejo ustanoviti dve kolonizacijski družbi, ki naj prevzameta za dobo sto let pol milijona štirijaskih milj sveta. Avstralski ministrski predsednik Lyons je navdušen za ta načrt, ki jamči za bodočnost »bele Avstralije«. Prva družba bi dobila ozemlje ob zalivu Carpenterji in Barclayevi planoti, dočim bo delovala druga v dolini reke Victorije. Angleži nudijo takoj v prvem letu dvesto milijonov funtov šterlingov potrebnega kapitala in ne zahtevajo od avstralske vlade nobene denarne ali tehnične pomoči pri gradnji mest in vasi v dosedanjih stapi.

Naš kralj Aleksander in romunski kralj Karol v Sinaji na mimohodu častne stotnije.

Po 20 letih našel ženo

Na krovu španskega oceanskega parnika, ki je plul v Južno Ameriko, se je pripetilo redko srečanje. Parnik je peljal skupino angleških sester Rdečega križa, ki je bila namenjena v neki po davici okuženi okraj. Drugi ladijski častnik Piettebers je srečal Angležinje na krovu in obstal. Srečal je med njimi svojo ženo, ki jo je štel že dvajset let za mrtvo. Piettebers se je rodil na otoku Rujani in pred vojno služil pri isti španski plovbi. V Londonu se je seznanil s hčerko ladijskega agenta in jo poročil. Kmalu potem je izbruhnila vojna. Žena je ostala pri starših, mož pa je moral na Nemško k vojakom. Težko ranjen je prišel v rusko ujetništvo. Zdravniki so mu operirali prestreljeno lobanjo, a je ostal gluhi, nem, ohromel in nekaj časa celo slep. Nemški Rdeči križ ga je odpeljal še pred revolucijo kot težkega pohabljenca na Japonsko. Moral bi v domovino, a po težavni poti je zopet onemogel. Ležal je v japonskih klinikah deset let, dokler ni obudil za-

nimanja slavnega japonskega kirurga. Le-ta mu je ponovno operiral lobanjo in storil čudež. Pohabljenec je vstal in se na novo naučil hoditi, slišati, govoriti. Šele l. 1927. je mogel Piettebers na Nemško. Čim je opravil potrebna uradna pota, je pohitel na Angleško. A zaman je iskal ženo. Njeni starši so umrli. Sorodniki so pravili, da je izginila brez sledu in si najbrž v obupu vzela življenje. Po dolgem tavanju je odšel Piettebers v Barcelono k svoji plovbi. Dobil je takoj službo drugega častnika na ladji, ki je plula v Južno Ameriko. Usmiljeni Bog mu je tu privedel nasproti ljubljeno ženo.

Cesarjev rubin

Poročali smo že, da je kapitan Harry Baudoin na dnu morja srečno našel ostanke parnika »Merida«, ki se je ponesrečil leta 1911. ob ameriški obali. »Merida« je bila vikrala kronske dragulje cesarja Maksimilijana, katerih se je bil naposled polastil prezident Diaz. Ko je zaslužil novi državni prevrat, je hotel spraviti zaklad na varno v Zedinjene države. A »Merida«, ki je na prezidentovo zahtevo potovala ponoči brez luči, je zadela v neki angleški parnik in se potopila. Šele po dvajsetletnem brezuspešnem iskanju, ki je požrlo milijone, je kapitan Baudoin točno ugotovil kraj nesreče. Potapljači so šli na delo letos spomladi in v juliju dvignili prve oklopne blagajne z zakladi. Brzjavke iz Norfolka naznanjajo, da so rešili ta mesec potapljači drobno skrinjico z znamenitim Maksimilijanovim rubinom. Ta krvavoredeči rubin nima na svetu enakega po velikosti, lepi obliki in čisti barvi. Vreden je najmanj 60 milijonov Din. Izročilo sicer zatrjuje, da prinaša lastniku samo nesrečo, a to ne vpliva na ceno in človeško pohlepčnost. Baudoinova ladja »Salvora« je oborožena kakor prava križarka s topovi in strojnimi. Saj je zasidrana v bližini ameriške obale in brezposelni tihotapci alkohola bi si lahko pozeleli lovorič morskih razbojnikov. Imajo zadosti dobro oboroženih motornih ladij.

Morska zvezda — rešilec mornarjev

Italija gradi ob vходу v Mesinski zaliv 45 m visok »Steber svetovnega mira«. Steber se zaključuje z zemeljsko oblo, ki nosi Marijin kip v nadnaravni velikosti. Novi svetilnik svečano prižgo dne 18. avgusta prihodnjega leta 1934.

Zbirka Wagnerjevih dobrotelčnih znamk, ki jih izda nemška poštna uprava in bodo v veljavi do 30. junija 1934.

Novi egiptovski ministrski predsednik Abd el Yehia paša, doslej senatni predsednik.

Kie se zvočniki niso obnesli

Newyorška policija je poskušala nadomestiti hreščeče avtomobilske signale z zvočniki. Domnevala je, da bo zmanjšala velemestni ropot, če bodo šoferji samo na glas naznanjali: »Pozor, zavijem na desno! Pozor, ustavljam bom vozilo!« i. sl. Do 200 z zvočniki opremljenih avtomobilov je bilo zbranih ob določeni uri na eni izmed glavnih ulic. Toda vrišč, ki so ga povzročili, je prekosil vse, kar je bil čul prometni stražnik kdaj poprej.

Lindbergh in žena v polarni obleki. Mlada Američana sta na svojem poletu iz Finske dospela v Moskvo, kjer so ju sprejeli z vsemi častmi.

Ohranjava zaradi požiga nemškega parlamenta: desno glavni obtoženec van der Lubbe, ki je videti popolnoma strit in brezbrizen, poleg njega tolmač; desno obtoženec Torgler pri zaslišanju.

Mesto Tampico v Mehiki, ki ga je vihar popolnoma uničil. Število žrtev cenijo na 5000 oseb. To je največja naravna nesreča, ki jo pomnijo v Mehiki.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovnjaški oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enkolonska 3 mm visoka pletna vrstica po Din 250. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Pošteno dekle

z dežele, vajena vseh gospodinskih del in nekoliko kuhe, išče službo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11432. (a)

Službo dade

Iščemo

oštehi in zanesljivih zastopnikov iz vseh krajev Slovenije; lep zaslužek poleg rednega dela. Ponudbe na upravo »Slov.« pod značko »Poverjenik« št. 11316. (b)

Stanovanja

ODDAJO:

Stanovanje

petsočno in dvosobno — komfortno, takoj oddam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11356. (c)

Trisobno stanovanje oddam za oktober. Vpraša se: Florijanska ul. 26.

Sobo

za 200 Din oddam gospodini. Jurčičev trg 2-I. s

Posrestva

Če avto svoj stari prodajaš ali motorja bi znebil se rad, hrz kupcev ti mnogi prišene Slovenec najmanjši inerat

Petstanovanjsko vilo v Ljubljani — prodam. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11356. (p)

Nova hiša

tristanovanjska, tik Ljubljane, napredaj. Električna, vodovod, kopalnica, parket — vse moderno izdelano. Mišvelj, Ljubljanska ul. 37, Moste. (p)

Parcela

1400 m², tik Maribora, primerna za industrijsko stavbišče, vrtnarijo itd., se prodaja. Naslov pove uprava »Slovenca« Maribor, pod št. 1034. (p)

Le pogum, možiček!

Le nikar preveč ne obupaj, moj dragi Andrej! Vse se bo obrnilo na bolje! Pri »Slovenca« bova danes naročila mal oglas, ki ga imam sestavljenega v torbici, in kmalu boš dobil delo pri kakem dobrem gospodarju. Že mnogi so tako prišli do zaslužka.

Parcele

razne velikosti, poleg kolodvora Dev. Mar. v Polju prodam. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11356. p

Kupimo

Vagon jabolk

kislih, drobnih, za prešanje — kupi Sr. Kham, Miklošičeva 8. (k)

Pohištvo

Nudimo vam v nakup zajamčeno solidno izdelane spalnice, jedilnice, kuhinje itd. Najmodernejša, od fine do preproste izdelave, po zelo ugodnih cenah in tudi pod zares ugodnimi pogoji. — Egidij in Karol Erjavc, zaloga pohištva, Brod (poleg taceenskega mostu), St. Vid nad Ljubljano. (s)

Auto-motor

Avto limuzino

petsežno, prodamo na hranilne knjižice ali za menjamo za manjši avto. Poizve se: Borštnikov trg št. 1. (f)

Obrt

Ladijska tla

lepa, suha, smrekova — dobavi po nizki ceni trvdka Božnar Pavel, lesna industrija, Polhov gradec.

Oves in koruzo

kupite najceneje pri trvdki A. VOLK, LJUBLJANA Veletrgovina s fitom. Resljeva cesta 24.

Ovčjo volno

sprejemmo pod ugodnimi pogoji v delo za prvovrstno suknjo. Triplat & Arb, Moste-Zirovnica. (t)

Radio

Radio aparat

štiricevni Hartley s prvovrstnim zvočnikom ter akumuliranjem, prodamo po smešno nizki ceni. — Kje, pove uprava »Slov.« pod št. 11363. (i)

Prodamo

Droben oglas v »Slovenca« posreduje ti hitro prodaj, če že ne s gotovim denarjem na kupca ti s knjižico da.

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam audi v veliki izbiri naugodnejše in najceneje trvdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg (l)

Mizarji

Najcenejše vezane plošče jelševske, bukovske, Okoume, Panel v velikosti 228/122 in 288/122 dobite po najnižjih cenah v vrniskem sklašču LJUBLJANA, Dunajska 81

Šola se prične

Prodajamo otroške nogavice od 350 Din dalje, damske nogavice po 12 Din. Nogavice »Bemberg« družba z o. z., Ljubljana, Miklošičeva 14. (l)

Specialno izbire modnih hlač in pumpar dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra c.

Cvetličarna

Terezija Pelko, Sv. Ema, Vinarje, pošta Pristava, ima stalno na zalogi umetne vence in šopke ter se za cenj. naročila najtopleje priporoča.

Prima kisló zelje

Imam v zalogi prima kisló zelje v sodih od 25, 50, 100 kg — po najnižjih cenah. L. Oražem, Moste (l)

Pisalni stroj

prodam za 1000 Din. — Tudi na obroke. Pišite upravi »Slovenca« pod »Poceni« št. 11436. (i)

Prodaj

dve lepi svetilki h kožiji, en lahki komp. komat in otročjo posteljo. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11453. (l)

Vina

strokovnjaško nabavljena nudi gostilna Tomšič — Zabjak, »Pri Sodčku«. — Zaključenim družbam posebno dijaštvu popust. f

KUPUJTE SLOVENEČ IN ZAHTEVAJTE GA POVSOD

„BOGOLJUB“

Marijansko glasilo — Družinski list — Vzgojni mesečnik — je dovršil 31. leto.

Kongreganisti, sinovi in hčere Marijine!

Nasha družbena dolžnost je, da vsi naročimo in čitamo družbeno glasilo »BOGOLJUB«

Družinski očetje in matere!

Oskrbite si v »BOGOLJUB«-u izdatno pomoč pri resnično težki in odgovorni nalogi krščanske vzgoje!

Odprite vrata »BOGOLJUB«-u, saj je »BOGOLJUB« najlepši cerkveni list ki prinaša v vsaki številki celo vrsto izbranih in krasno izdelanih slik v bakrotisku.

Cena Din 20.— letno.

Bodimo apostoli dobrega tiska!

Nabirajte in nabirajte novih naročnikov dobre lepe nagrade. — Povejte to psem, kjer »BOGOLJUB«-a še nimajo. — Naroča se v jugoslovanski tiskarni v Ljubljani ali na pri vodstvu Marijine družbe.

FOTOAPARATE

soetovnih tordk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo t.t.d. t.t.d. ima vedno v zalogi FOTOTRGOVINA JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

registrovana zadr. z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta št. 6

(v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri ter brez vsakega odbitka. Tudi rentni davki plačuje posojilnica sama.

Nove vloge, vsak čas razpoložljive, obrestuje po 3%.

Gospodarska zveza, Ljubljana

I. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonialno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodje, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstna moka Desider Forgacs Bačka Topola zopet stalno na zalogi.

Samuel Lover: **RORY O'MORE** 129
Irski ljudski roman.
»To je sramotno! Takega odloka še nisem doživel, da bi se sodnik branil očistiti deželo. Kje je naša konstitucija, če se dežela ne bo očistila, vprašam vas! Tako obnašanje sodnika je nekaj izrednega, lahko rečem nekakšna nagrada za upornišvo.«
»Ti nam bodo še kožo odrli, gospod,« je dejal predsednik porotnikov, »če jih ne odstavimo in edina pot, da se jih znebimo, je, da jih obesimo.«
»Obesiti jih, tako je prav, obesiti,« je vzkliknil prekajalec, ki je bil zaradi svoje obrti vajen obešati gnjati in reberca in pri tem postal zakrknjen.
»Ko ste, gospod Sweeny, prišli,« je dejal predsednik, »smo ravno govorili o tem, da bi poslali deputacijo ministerialnemu ministru glede te zadeve.«
»To je sijajno!« je navdušeno vzkliknil Sweeny.
»Napisali bomo pismo...«
»Kdo ga bo pa pisal?« je vprašal predsednik z glasom, kakor bi hotel reči, da je on tisti, ki bi ga morali izbrati za to.
»I, vi, kdo drug pa, kakor vi!« jih je odgovorilo več kakor eden.
»A mislim,« je ugovarjal predsednik, »da bi to reč moral prevzeti odbor.«
»Nihče tega ne more bolje napraviti kakor vi, spoštovani predsednik,« se je Sweeny laskal možu, ki se je delal, kakor da se umika.
»Tudi jaz mislim,« je rekel še postar, »da ste vi najbolj spretni za kaj takega, gospod.«
»Res je,« je potrdil Sweeny, »in kakor se vidi, je

splošna želja gospodov, da prevzamete vi to nalogo; zato bom šel z vami in prosim, da mi daste navodila.«
S tem se je končalo posvetovanje porotnikov in Sweeny je odšel s predsednikom, ko ga je eden izmed orožnikov nagovoril, češ, da želi njegovo dostojanstvo, sodnik Slink, govoriti z njim.
»Potem pa moram iti,« je dejal Sweeny. »Vidite, kako sem zaposlen na vse strani! Jutri po zajtrku pridem k vam po navodila,« je še zaklical predsedniku in šel za orožnikom, ki ga je peljal v sobo, kjer ga je Slink čakal. Obrv sodnika je bila namršena in njegov glas je bil jezen, ko je odgovoril odvetnika.
»Čedno nerodnost je napravil Scrubbs!«
»Dragi sodnik, to ni njegova krivda na vse zadnje.«
»Ali mu nismo rekli, naj se pod nobenim pogojem ne pokaže, dokler ne bo obravnava tistega lopova pri kraju?«
»Seveda smo mu. A vidite, obravnava je bila en dan pozneje, kakor smo računali. Scrubbsu sem rekel, uaj gre v sredo domov.«
»Zakaj ga niste ustavili?«
»Vse sem storil, da bi ga, dragi sodnik, in zato sem sinoči k njemu poslal sla, a zgrešil ga je.«
»To je prokleta smola,« se je jezil Slink »Zdaj pa pojdite z menoj domov. Lačen sem kakor volk, ko se ves dan podim po tem sodišču in še brez koristi, ko se nam izmuzne ta upornik! Pojdiva! Kar je, je. Star pregovor pravi: Vražji otroci imajo srečo — in tako je tudi ta lopov, Rory O'More, osleparil vešala.«
»Saj ga še lahko dobimo v pest,« ga je tolažil Sweeny, ko je šel s sodnikom domov k dobremu obedu. Da se je zarotil proti življenju nedolžnega človeka, mu ni prav nič moitlo teka. Njemu in Slinku, ki sta namreč vedela, kdaj se Scrubbs vrne, se je zdelo modro, da mu

svetujeta, naj ostane skrit, dokler ne bo vse pri kraju, da bi obesili nedolžnega človeka, ki so ga smatrali za nevarnega, čigar življenje pa je previdnost božja obvarovala pred tistimi, ki so hoteli njegovo smrt. In on, ki ga je Rory branil, za čigar osvobodjenje je šel skozi toliko nevarnosti in prestal toliko trpljenja, zaradi katerega je prišel celo pred poroto, on je bil tako brez vesti, da se je pridružil zaroti in privolil v njegovo smrt.
In vendar je tedanja irska eksekutiva to kruto trojico, Slinka, Sweenyja in Scrubbsa, smatrala za neizmerne koristne može in pripadniki vlade so dejali, da bi bila država brez takih mož izgubljena. Vlada je Sweenyja in Scrubbsa postavila na višja mesta, sodnika Slinka pa imenovala za viteza, pozneje za barona.
XLV. poglavje.
De Lacy, Rory in njegovi se odločijo za izselitev.
Ves v skrbah je De Lacy čakal v gostilni, kjer je stanoval, na odvetnika, da bi se vrnil od obravnave. Sprejel ga je z odprtimi rokami. Z njegovega obraza je, še preden je izgovoril besedo, čital, da se je srečno izteklo.
»Vse je dobro,« je dejal.
»Hvala, hvala, dragi prijatelj!« je vzkliknil De Lacy in mu toplo stisnil roko. »Ali si ga pripeljal s seboj?«
»Ne, ni še prost,« je odvrnil odvetnik.
»Kako to, da ne, če je oproščen?« je osupel rekel De Lacy.
»Nisem rekel, da je oproščen, ampak samo, da je vse dobro. Pa ne glej me vendar tako nesrečno, čakaj, da sedem, zakaj utrujen sem. Potem ti bom vse povedal.«
Na hitro mu je nato povedal, kako je bilo pri obravnavi. Ko mu je pa ponovil pravorek porotnikov, je De Lacy mislil, da se šali.